САҤА ОЛОҲ

ЧУРАПЧЫ УЛУУЬУН ҔАҺЫАТА

ҔАҺЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫНЬЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 111 (8520), 1999 сыл, Алтынньы 30 күнэ. Субуота. Сыаната—1 солуобай 10 харчы.

ҮЛУУС ДЬАҺАЛТАТЫЫ СУБЭТИГЭР

БЭБИЭСКЭБЭ—ТЫА СИРИН ТУТААХ ХАЙЫСХАЛАРА

Алтыньы 26 күнүгэр буолбут улуус дьаһалтатын сүбэтин мунньахын баһылык А. А. Шадрин салайан ыытта. Бэбиэскэбэ 6 бөппуруос киирбититтэн баһыйар отто тыа сирин улууһа бүгүн ыстар тутаах хайысхаларыгар туһуланна.

Бастакынан, мунньах кадр бөппуруостарын көрдө. Дьаһалта сүбэтин икки бардыт чилиэнин олоҕор улуус баһылыгын солбуйааччылар, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига К. Ф. Оконешников уонна дьаһалта экономикаҕа отделын начальнига А. В. Платонов киирдилэр. Инникинэн, нэһилиэктэр баһылыктарын бигэргэтии буолла. Мүгүдэйгэ Константин Николаевич Жирков, Хадаарга Владимир Васильевич Никонов кандидатуралара аста. Эмиэ манна Одьулуун орто оскуолатын уонна Одьулуунаҕы политехнической лицейи холбоон оскуолалыыцей оҥорор туһунан кинигиэрилиннэ итиэннэ директорынан Гаврил Иннокентьевич Адамов бигэргэтиллэ.

«Республикаҕа биллэриллибит 2000 сылга—2000 үтүө дьаһаланы!» диэн хамсааһынга кыттан, улууска ыытыллар дьаһаллары бигэргэтии туһунан бөппуруоска инитиэриэнин дьаһалта тэрийэр үлэҕэ управлениетын начальнига Т. В. Ноев оҥордо.

Бу хамсааһынга кыттан, улуус дьаһаллар биллаанпарын бигэргэттэ. Онно, бастатан, улуус, нэһилиэк, коллектив таһымыгар ыытыллар хайысхаларга бинир социальнай-экономическай программа толоруллаары таах, Инникинэн, онно киирбит, холобур, үбү-харчыны эрэйэр объектары, народнай тутууһан саҕалыыр үтүө үлэни киэҥник тэнитэр наадата этиллибэ. Оннук инэлиэктэр курдук, бигэргэммит дьаһалларга ыроот тутуутуһан саҕаламмыт уонна үлэҕэ бөрүллэрэ чуо. Һаабыт объектар хото киллэрилиннилэр. Бинардии салааларынан ылар буоллахха, тутуурга Чурапчы сэлиэниэтигэр балыыһа комплексын, Одьулуунаҕы политехнической оскуола-лицейтэ үөрэнэр корпуһу, Чурапчы сэлиэниэтигэр, Арылаахха, Толоонуо, Бөлтөнтөө, Сылан Уһун Күөлүгэр оскуолалары, Болугурга, Толоонуо, Чакырга, Кытаанахха культурнай-спортивнай комплекстэрэ (КСК), Белугурга оҕо санаторийын, онтон да атын уһуйааннары, спортивнай саалалары, муостаалары, ис суоллары тутуу киирдэ. Былар бинардии нэһилиэктэриттэн эссэ чуолкайданыахтаахтар.

Иккиһинэн, экономика салаатыгар. Манна тыа хаһаайыстыбатын түргэнник ситэр салааларыгар, холобур, сибиинньэни иитэр фермаларын үс сиргэ баар оҥорор, саха сылгытын сайыннарыыга, бурдукка анаан сиэмэ хаһаайыстыбатын тэрийэр, Диринтэ алмаһы кырыылыыр мини-заводу аһар, о.д.а. дьаһаллар биллэриллэр. Итинник улуустаабыт, нэһилиэнньэлээх пууннары тупсарын оҥорууга, үөрэх, чөл олох салааларыгар дьаһаллар биллаанара көрүлүннэ. Маннык промышленность салаатыгар тыа улууһун кыттыыга көрдөрүллүбэтэҕэ ыйыллыбыт. Итинник киирбэккэ, тутуоттаммакка хаалбыт өрүттэри чуолкайдыырга сорудахтаннылар. Онон улуус 2000 сылга ыытар үлэҕэ, хайысхата бинардии үлэ коллективтарыгар, нэһилиэктэриттэн дьүүллэһиэн, толоруллуохтаах объект буоллаҕына, итэ-иэн кэлин эбиллэн биэрбитэ кэнсиэлэ. Ол эбэтэр былыл барыта 15700 кв. м инэлээх дьиэ үлэҕэ киирэохтээх. Бу табаарынай кредиттэ бэриллэриттэн, бинардии нэһилиэктэриттэн тутуллар дьиэлэр нэлиэрии графига бигэргэннэ. Оттон саха сылгытын иитиигэ племенной хаһаайыстыбаны тэрийэр нэһилиэктэри осс да чуолкайдыырга сүбэлэннэ.

С. СМИРНИКОВА.

Улууска тыа хаһаайыстыбатын күннэрин бэлиэтээһин балаһыанньата

Улууска Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күнүн сэтинньи ый 11-12 күнэригэр ыытарга быһаарылынна. Тыа хаһаайыстыбатын бородуукуйаларын оҥорээччилэрэ бу профессиональнай бырааһынныктарынан эрэрдэлээн туран, кинилэри уонна улуус олохтоохторун маныаха аналлаах киэҥ программаларга дьаһаллары кэхтээхтүк кыттарыыгар ыҥырабыт.

Дьаарбанка-быыстапка ыытыллар сыала: улууска тыатын хаһаайыстыбатыгар туох ситиһиллибитин түмэн көрдөрүү; тыа хаһаайыстыбатын бородуукуйатын битэрыыга бэйэ-бэйэ кыахтарын көрдөөһүн, кэҥэтии.

Дьаарбанкаҕа кыттыыны ылаллар: республикатаабыт «Дьаарбанка-99» кыайыылаах «Чурапчы» кооператив, тирэх уонна улуус атын баһылык хаһаайыстыбалара, бурдук, хортуоппуй хаһаайыстыбалара, инэлиэкэлээх кылы иитэр фермалар «Сахабулт» управлениетын «Байанай» маҕазынына, «Күннэй» аччыгый предприятие, Чурапчыттааҕы МТС, улууска потребобществоларын соҕотоҕолыыр хонтуоралара. Олору сэргэ бэйэ эрдэрүнэр бородуукуйалаах, оҥоһуктардаах, атыылыыр-мунайдаһар суоһүлээх-сылгылаах баһылык уонна бинардилээн дьиэ кэргэн хаһаайыстыбалара кытталлара көҥүл.

Дьаарбанка-быыстапка күннэригэр маассабай оонньуулар, күрэхтэһиилэр, нэһилиэктэриттэн күһүгүнүкыһангы эр дьон, дьахталлар сахалыы таҥастарын көрүү-конкурс ыытыллаллар. Бинардилээн дьон, эрдэ сайаапка биэрэн, хорчуонка тэрийиэхтэрин, дьоҥу хатааһылаттар ыҥырдаах уонна сыарҕалаах аттарынан кыттыахтарын сөп.

Саха сылгытын быыстапка-аукциона. Кытталлар барыһы нэһилиэктэр сылгыһыттара, сылгылаах, бинардилээн дьон. Быыстапкаҕа көрдөрүүгэ туруоруллаллар 4 сэбистарытар диэри соноҕостор уонна атыырдар. Аукционнаҕа сылгы ханнык баҕарар көрүгэ туруоруллар, киллэриллэр.

Саха сылгытын сүүрдүү. Мырыла—Чурапчы маршрутунан ыытырдаах атыынан сүүрдүү тэриллэр. Нэһилиэктэр уонна бинардилээн бөҕэлээх дьон кытталлар. Мырылаҕа сэтинньи 10 күнүгэр диэһэ 8 чаастан атынан сүүрдүү (пробег) кыттыылаахтара нэһилиэктэриттэн кытта көрсүһэллэр. Аттаахтар сэтинньи 11 күнүгэр сарсыардаттан (чааба чуолкайданыа) стартыллыллар уонна бу күн Чурапчы сэлиэниэтигэр авиапорт территориятыгар түмүктүүллэр.

Наҕараадалааһын: үс бастакы миэстэни ылбыттарга тыа хаһаайыстыбатын управлениетын бириистэрэ оонньоноллор. Саха сирэ—Монголия маршрутунан ыыыр атынан сүүрдүүгэ улууһтан кандидаттары талыллар.

Сэтинньи 12 күнүгэр тыа хаһаайыстыбатыгар ыытыллар реформа бөппуруостарыгар анаалдаах «тэтүрүк остуол» тула кэпсэтиигэ ыҥырабыт.

Бу этиллибит бары дьаһаллар буолар сирдэрэ—Чурапчы аэровокзал дьиэтэ уонна территорията. Бары бөппуруоска билсиһэр телефоннар: 21-133 уонна 21-384. Дьаарбанка-быыстапка ыытыллар күннэригэр интернат-оскуола—Муруу Тыымпыйа—Чурапчы—аэропорт маршрутунан автобустар дьоҥу таһаллар.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета, комиссия.

ҮӨРЭХ КЫҺАТА

Сэттэ сыллаах үлэ түмүктэрэ, саҕахтара

Улуустааҕы үөрэх управлениета 1993 сыллаахха кэлэ сиригэр уларыйыытын ситиминэн оройуоннааҕы педагогическай тэрилтэлэр диэн үлэлэтэр республиканскай статуһу ылбыта. Бу иннигэр улахан үөрэх ... миэстэр улахан улэҕэлэннэр, ол сайдыытын оройуонун саҥа хамсааһыннар таһыстылар. Педагогическай наука доктора, СГУ педагогика кафедратын сэбиэдиссэйэ, профессор Д. А. Данилов салалтатынан 33 араас хайысхалаах экспериментальнай үлэлэр ыытыллыбыттара. 1993 сыллаахха маннык дьарыктаахтар Соловьев, Сылан, Кытаанах орто оскуолаларын экспериментэ ылыллан республика таһымыгар тахсыбыттара. Онтон Мугудайдааҕы Иванов аатынан авторскай оскуолаларын, Дириҥ агро-оскуолатын, Одьулуун оскуола-лабораториятын, Кытаанах художественнай-эстетическэй оскуолатын, улуустааҕы гимназия үлэлэрэ-дьарыктара сайдан биллибиттэрэ. Аһыбыт үөрэх ... Боотуруускай, Хайахсыт улуустарын, оскуолаларын үлэлээһинигэр экспериментэрэ Үөрэтээһин сайдыытын холбоһуктаах институтун опорнай базатын статуһун ылбыттара. Хатылы «Ньургуһун» уһуйаанын үлэтэ республика таһымыгар тахсар. Оскуолалар билигин ... хааччыйыылара ... байа-баайдарын ... ардыларыгар уонна быһалыы улуустартан атылыы хайысхалаах оскуолалары кытары опыт атастаһан, хардарыта баайыстааһыннарын улэлэһиилэрэ үгүс буолла. Холобурга, ааттыахха сөп: Болтоҥо — Хайахсыт, Дириҥ — Абаҕа (Амма) агро-оскуолалара, Одьулуун — Чэркээх (Таатта), Кытаанах — Чараҥ (Үөһээ Алдан), Дьабыыла (Таатта) художественнай-эстетическэй оскуолалара. Кытаанахтар Намнааҕы педучилищэ базовай оскуолатынан буолуохтара. Конференцияҕа НПУ академията буола үүнэр түбэлтэтигэр бу оскуола сайдар туһугар илиннэригэр саҥа саҕахтар арыллыахтара. Итэ курдук оҕо-үөрэтэр кыһалар уһуйааннар эҕэлээн, оскуолалар, гимназиялар, лицейгэ тиийэ, кэ кыахтарыттан тоҕоостоох сайдар суолларын тобулан кэскиллээхтик тэрийэллэр, оскуолалары олохтуулаллар.

Алтынньы 21 күнүгэр УҮӨУ тэрийиитинэн «Опытнай-экспериментальнай үлэ 7 сылга» диэн научнай-практическай конференция буолан ааста. Бу хаамыстаҕына, салайтара сылдьар оскуолалар, уһуйааннар школьнай отдел начальнига В. Н. Ермолаева председательлээх авторскай суба-киһилэр ... түмүгүн билиһиннэрдилэр, үгүс эрүттэрин, салалта кэпсээннэрин ыыттылар. Улуустааҕы гимназия, Чурапчы орто, Кытаанах художественнай-эстетическэй оскуолалара, Дириҥ агро-оскуолата, Хадаар, Хайахсыт, Одьулуун оскуолалара, Хатылы, Алаҕар, Сылан, Дириҥ уһуйааннара, Чурапчы сэлиэнньэтин «Кыталык» оскуола-сад, «Мичээр», «Кэскил» уһуйааннар экспериментэрин түмүгүн дакылааттаатылар. Тыыныгар кэпсиирэ ситэрэн эстетиканы ... араас плакаттар, плашкалар ...лар. Киһилэр хас биирдии уһуйаан, оскуола программатын сылыы-соругун: сыалларын, ситэһиилэр үлэ схематын, ыытыллар мероприятиелар уонна диагноз былыыларын тиһэр ... Онтон дойдуга Кытаанах художественнай-эстетическэй орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ быыстапката туруорулунна. Мастар ыһыллыбыт оҥоһуктар, үрдүк араас моһуоҕунан үөрэнэр оҕолор үүс-үрүн искусство сатабылларын дэгиттэрдик баһылаан арааһынай ... толорбуттар. Конференция үлэтэ, кыттааччылар эттиилэрэ ... ситиһиилэр ... өрөспүүбүлүкэҕэ ...

Конференция үлэтэ, кыттааччылар этиилэрэ кэккэ эрэ буолбатах, бэйэлэрэ үлэлээбит оскуолаларын ... сатабыллара таһыстылар. Маны таһынан ... былаанын ... Түмүгэр экспертнэй Сүбэ чилиэннэрин ырытыылара буолла; санаа атастаһыыта тэрилиннэ.

Үөрэх управлениетыгар үлэлээн сылдьан бу улахан сорудахтыбыт, билигин ЧУСК проректора, экспертнэй сүбэ чилиэнэ Л. Т. Егорова этиитэ болҕомтону тарта. Любовь Тимофеевна конференция үрдүк таһымнаах барбытын бэлиэтээн туран, маннык эттигэр түһэнэргэ оттуоттуур документация ооҕуйуугар үгүс сүбэни биэрдэ. Экспериментнэри ыытааһыҥҥа-салалтатыгар улууска үрдүктүк биир да үлэһит баара итэҕэйэ саныан туран, научнай-методическэй көмөнү таһыгарга ... конференцияны кытта ... бастакы ... Сибиирин курдук, бу улахан ҮЧҮУ инновационнай специалиһа Н. М. Сибиряков дьарыктанар. Кинини сэргэ, араҥаҕалыгар уһуйааннар кэлэ хабыллан үлэлэриниэн методист Е. И. Егорова эрчилээхтик ылсыбыт үлэлиир.

Конференция матырыйааллара барыларын хаһыат нөҥүө сырдатар хайдах да кыаллыбат. Ол иһин, лоҥааччы илинэ араадьыалар кэргэттэн буолааччы ... 2 эрэ дакылаатта ... бэрдиэн биэрэбит — саҥа барыыны ситиһиилээх ылан эрэр «Кэскил» уһуйаан, үлэлээбитэ 5 сыл буолбут, балаҕаныгар Алаҕар уһуйаанын матырыйаалларын.

Раиса СИБИРЯКОВА.

Уһуйаан дьыалатын быһаарар программа

Быйылгы 1993 сылтан саҕалаан биһиги уһуйааммыт иитэр-үөрэтэр үлэтэ саҥардыыга экспериментальнай хайысханан үлэлиир. Программабыт аата «Тыа сирин уһуйаанын культуротворческай модела» диэн. Быһыылы үөрэх управлениетын специалистара Е. И. Егорова уонна Н. М. Сибиряков көмөлөрүнэн уһуйаан педколлектива оҥордо.

Бу барыта оҕо сүрүн киһи буолар биһиги байбыт ииитигэр маннык ыйытыылары туруорбуппут: оскуолаҕа киирэн иннинэн саастаах оҕону иитии-сайыннарыыга туох ордук суолталаах? Биир тылынан биһиги этэҕэ сөп — бырахта. ... үчүгэйдик толкуйдуур, ырыталыыр кыахтаах, чэгиэн-чэбдик буолуу оруола улуу улахан. Кырдьык, ... кэрэ ... эттиэнэ ... ... эбэтэр иитиини-үөрэтиини ... ... Нервнэй системата, ис уйулҕата туруктаах буолан, ... араас ... ... дьиэ кэргэн ... туруорбатах ...

Общество билиитин туругун иитэр үлэһиттэри ... Туулар эбэтэр, күүстэрин ... олоххо-дьаһахха ... араас ... (... ыарыыр, ... кырдьыбыт ... буолар) барытын оҕо ... эргэ-эстэ сылдьан бэйэтин нөҥүө ... Сэттэ-хото илиитигэр ... уһуйааннаах оҕо ... хаалар ... Маннык быһыыттан тахсарга араас суоллар баар. ...туран, оҕо сайдар ... туһаарыы. Манна тэрээһиҥҥэ биирдэспэтин ... тулабын ... үлэ быһаарар оруола улахан. «Ыал — оҕуу ..., ... суох государство ... суох» диэн бэрт сөптөөх этиилэр. Онтон ... ол аата, оҕуу ... — оҕо. Дьиэ саахатын ... ... күн-сир, ... (нравственнай) сыаннастар буолаллар. Инник бу сыаннастарга тирэнэн ыытыллыахтаах. Ол иһин биһиги уһуйааммыт саҥатын ... сайдыытыгар. Төрүт культураҕа уонна төрүт ... программабыт ... үлэтэ ... Бу эксперимент 1993 сылтан 2004 сылга диэри түөрт түһүмэҕинэн ыытыллыаҕа.

Иитэр-сайыннарар үлэ үс блокунан тэриллэр. Маны бары блок «Чэгиэн эт-сиин» диэн. Оҕо олоҕун ... харыстабыла, ону тэриэн ... (ЧБД) балыыхтары нөҥүө уонна ... тэрилтэлэргэр ... хатарыытын, ... дьаһаныыларын ... физкультура дьарыктарыгар тирэнэн ыыталлар. «Иитии» блокугар саха төрүт культуратыгар. Айыы үөрэҕинэн салайтаран ... ... , тулалыыр эйгэҕэ, айылҕаҕа харыстабыллаах буолууга, ... экологическай культураҕа ... сорудахтара киирэр. «Сайдыы» блокугар оҕо ... айымньытын айдарыытын, уйулҕата ... ... табатын толкуйдуур, айар-тутар, билэр-көрөр дьоҕурун сайыннарыыга туһуламмыт ... эрчиллэр үлэ киирэр. Предметтэринэн ... пособиелары оҥорууга коллектив бүтүннүүтэ ... Ол курдук, математикаҕа — С. М. Захарова, С. А. Баллуева, логикаҕа — Л. Н. Варламова, ... — М. Н. Макарова, грамотаҕа — Т. Н. ..., конструированиеҕа — А. И. Алексеева, ... — М. Е. Маркова, ориентировкаҕа — А. А. Шарина.

Ити курдук оҕо эрэйдээх сайдар улуустааҕы ... тэрийиитэ уһуйаан хас биирдии үлэһитэ ... ... Педколлективы иитэр-үөрэтэр үлэтэ биир ... киирэн, ... олоххо уһуйаан ... буолар, саҥа ... дьыалатын быһаарар.

С. ... .

Чурапчы сэлиэнньэтин «...» уһуйаанын сэбиэдиссэйэ.

„Алаас оҕото" программанан салайтаран

Биһиги уһуйааммытыгар оҕо стандартыгар, дьарыктааһыннар, специалист үлэлэригэр ... барыта тиэтэйэн ... Иитээччилэр барыта орто анал уонна үрдүк үөрэхтээх; олохсуйбут үлэһиттэр үөрэтэр-иитэр үлэлэригэр РФ уонна СР Үөрэҕин министерстволарын ... ... программалары сэргэ «Алаас оҕото» программанан салайтаран үлэлиибит. Бу программаны уһуйаан педколлектива бэйэтэ ... суруйбута. ... ... бэйэтин ... ...

«Алаас оҕото» программа биэс салаалаах. 1. Айылҕа — иитээччи ... (тулалыыр эйгэни кытары билиһиннэрии). 2. Оҕону ... ... үөрэтии. 3. Оҕону норуот ырыатыгар, үҥкүүтүгэр уһуйуу. 4. Сиэр-майгы өрүтүнэн иитии. 5. Илиинэн айар-тутар дьоҕуру сайыннарыы.

Уһуйаан иитэр-үөрэтэр коллектива барыта хабыллан бу программаны ... ... үлэ барар. Ол курдук, оҕону ... уһуйууга, ырыаҕа-тойукка, чабырҕахха, ... үөрэтэр ... «Кустукчаан», «Сэргэлээн сэбиэ», «...», «Хомус», «Ырыаһыт ... студия ... (сал. Р. Ф. Гоголев) улуустааҕы, республиканскай күрэхтэр лауреаттарынан, дипломаннарынан буолбуттара. «Кустукчаан» Т. А. ... салайааччылаах ... уруһуй, ... уонна ... ... Алаас ... ... маны ... .

Толкуйдуур дьоҕуру сайыннарыыга былааннаах үлэ оонньуу ... . Оҕолор ордук ... дуобат, ... хабылык, «Сонор», «Уран ... курдук курдуктарга сылдьаллар. Ону таһынан ... ... «Нэрдээх кубик», «Танграм», «Мо...», «...» курдук ... оонньууларынан ... . Үрдүк үөрэхтээх иитээччи ... үчүүтэлэ П. Н. Дьячковская уонна ... М. П. Попова иитээччи тылын үөрэтэллэр. Оҕо ... ... , ... , ... дьоҕурун сайдыытыгар сыралары ууралар. Аҕыйах үрдүк ... Н. М. Ефремова оҕо фонетическай слугу сайдыытыгар, ... , ... айа-суруйа ... араас ... ... Кинилэр тэрийбит ... оскуолаҕа ... ... норуот үгүс ... ... , ... «Алгыс» ... ... үлэлииллэр. Манна «Алаас оҕото» программа авторларыттан биирдэстэрэ, норуот ... ... Г. А. Амосова уонна ... Далбар Хотун» З. Н. Петрова ... ...

... араас ... ... Ол курдук, үгүс ... , диспуттар, лекциялар, тематическай ... ...

Уһуйаан ... ... , иитээччилэр ... общественнай ... ... педагогическай ... ... Манна улахан оруолу ... , ... норуот педагогикатын ... . Оскуоланы кытары ... ... Хардарыта программалары ... ... , биһиги ... оҕо ... ... Оҕолор ... ... , ...

«Алаас оҕото» программа ... ... «Алаас оҕотун сайыннарыы» диэн ... , ... сылын түмүктүүр. Үлэ ... ... , ... норуот ... ... иитэр-үөрэтэр ... ... , сайдар ... ...

А. СОРОКОУМОВА,
уһуйаан методиһа.

Үлэлээбит сылларбытын анааран көрдөххө...

Алтынньы ый 1—4 күннэригэр саха норуотун талааннаах уола, РСФСР уонна Саха АССР народнай артыыһа П. М. Решетников аатынан Чурапчытааҕы народнай театр тэриллибитэ 30 сылын бэлиэтиэҕэ. Театр бастакы маҥнайгы быһыытын 1969 сыл саха народнай суруйааччыта Суорун Омоллоон уонна поэт Иннокентий Эртюков «Тулаан Ньургун» диэн героико-героическай драмаларынан оспута. Театр маҥнайгы режиссерунан Станиславскай аатынан Москватааҕы государственнай театральнай институт выпускнига, кэлин үһүс сылларга народнай депутаттар Чурапчы оройуонунааҕы Советтарын культураҕа отделын сэбиэдэссийэтинэн үлэлээбит, «Бочуот Знага» орден кавалера И. И. Кардашевскай этэ. Кини бу театр сүһүөҕэр туруутугар киэҥ суолу тэлэйбитэ, бэйэ ааттаах уурсубут улахан үтүөлээх, араас сааһырбыт үлэлээбит артыыстар, театр коллективын Иван Ивановичы кэриэстиллэр, кини аатын ааттыылыахтыах эбиттэр.

Отут сыл устата бэйэтэ театрбытыгар 180-тан тахса киһи артыыһынан үлэлээн, бэйэлэрин күүстэрин араас оруолларга холоннулар. Театр хара маҥнайгы ахыылыксатыттан олохсуйбут артыыстарбыт көлөрүнэн бүгүн сыаналыахтыахпыт, киэй түмэбит. Ол курдук, бэлэхтээн бочуоттаах ааттанааччылар олорор СР культуратын туйгуна П. К. Дорофеев, кини үлэбитэ Е. С. Попова, улуус дьахталларыттан маҥнайгы кэмнэригэр М. Е. Васильева, электрик Е. Е. Монастырев, театр оччотооҕу директора, кэ бүгүҥҥү дьоро үлэлээн сылдьар СР культуратын туйгуна Е. Е. Дьячковская уо.д.а. артыыстарга холобур буолар дьоһун-мааны дьоннорбут.

Театр республикаҕа билэр айымньылаахтыы үлэлиир коллектив буола үүннүгүр суду кылааттарын киллэрбиттэрэ аныгы үөрэхтээх режиссердар И. Я. Кардашевскай, Россия культуратын үтүөлээх үлэһитэ Мария Герасимова, ССРС культуратын туйгуна Валентина Пономарева, С. И. Яковлев, СР үтүөлээх артыыһа Алексей Павлов, СР культуратын туйгуннара Валерий Герасимов, Василий Кузьмин, режиссер Иван Бушков уо.д.а. Өрүү актыы оонньообут бүгүн бэйэтэ артыыстар суох оҥорбут, артист И. С. Попову, учуутал А. М. Герасимованы, артыыстар Мария Солдатованы, Алексей Архиповы, Юрий Макаровы, Елизавета Макаровнаны уо.д.а.

Көрөөччүлэр өрүү күүтэр артыыстарынан буолаллар Евдокия Борисова, Иван Дьягтарев, Гаврил Попов, Дмитрий Кириллин, Матрена Корякина, Галина Бураашова, Айталина Скрябикова, Юрий Толстоухов, Ольга Бакшеева. Биһиги театрбытыгар араас сылларга художниктарынан дьиэ-хаһаа айымньытын бэриллибит талааннаах С. Н. Семенов, ССРС культуратын туйгуна В. Н. Дьячковскай, Афанасий Коркин, Сардаана Григорьева, Олег Осипов, дизайнер Айталана Барашкова үлэлээбиттэрэ.

Театр репертуарыгар үөрэҕэ 100-тэн тахса айымньы киирбититтэн сүрүн ирээ саха драматургтарын айымньылара. Спектакль П. А. Ойуунускай, А. И. Софронов, Н. Д. Неустроев, Суорун Омоллоон, С. Ефремов, Н. Гоголев, Эрилик Эристиин, Н. Находкин, И. Семенов айымньыларын сэргэ Н. Гоголь, В. Розов, В. Соллогуб, С. Кадырзаде, Ф. Булляков, Г. Башкуев айымньылара тылбаастанан туруоруллубуттара.

Айар коллектив республикаҕа ыытыллар народнай театрдары көрүүгэ өрүү инники күөҥҥэ сылдьыбыта, үүс-урээн самодеятельноһын Бүтүн Союзтааҕы көрүү лауреата, Ленин орденнаах государственнай академическай Малай театр 1 степеннээх дипломунан наҕараадаламмыта, кэлин 1997-1998 сылларга Нюрбаҕа, Мэҥэҕэ, Хатасска, Дьокуускайга ыытыллыбыт конкурстарга Гран-при хаһаайына, 1998 сыл бэс ыйыгар Саха Республикатын Президенин «Интиним» диэн ситиһиилэр киллэриллибит.

Тэрилиллибититтэн Саха сирин үгүс улуустарын гастрольга сылдьан үгүс-элбэх көрөөччүнү көрүүтүрбүт, олорун билиибит-кэрдүбүт, айар талааннаах коллективтары, дьону кытары алтыспыбыт. Үлэлиирбитигэр өрүү көмөлөһөр улууспут, салалтабыт солалларыттан, культура управлениетыттан тутэлинэн туһалаах дьаһалларын махталбыт, оттон туһааннаах үлэлэрин көрөөттөн быһа булан айар үлэбэ айыллаабыт үгүс дьоннор артыыстарбытыгар сүгүрүйэн туран, үтүө-нарааны, искусствоҕа таптаабылы саргыланныы ситэрэн диэн сүрэхпэт баҕабытын тиэрдэбит.

Искусство биир сирэ турбат, олох кэрэ, Иннибитигэр бэйэтэ Президенибит эссэ улахан сорудахтары туруорда. Оччо эппиэтэлээх, олоххо хааһыннытыттан ханныыбакка, театральнай искусство сайдарыгар, үһүс үйэлээрин; кэрэ кэнниилэриин туһугар эссэ тумсуулаахтык, айымньылаахтык үлэлиэх XXI-с үйэни көрсүөхпүт!

Н. ЗАБОЛОЦКАЯ,
ССРС культуратын туйгуна, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, театр режиссера.

ДЬОҺУН САЛАЙААЧЧЫ

Д. П. Коркин аатынан республикатааҕы спортивнай оскуола үүнүүтэ-сайдыыта бэйэтэ, кини үйэ чэпчэлээбит ханнык холбонооннордооҕу үлэлээбит дьон, ыраахтааҕы ароттуур ааттаах. Оскуола ордук кэлин сылларга түргэн тэтимнээн сайдыбытын көрдөр. Итинник ситиһиилэр оруолу директор М. Д. Гуляев быһаарар, буолар, кэрэччиттэр да сэбүүлээччилэрэ.

Михаил Дмитриевич бастакы үлэтин кэлээт бэрэп: «Интернат-оскуола сайдарыгар туох баар күүспүн ууруом»,—диэн коллективка эрэннэрбитэ. Эппитэ тыла мээнэҕэ, оскуолаҕа дьоро дьоһун оскуолата буолбута: кини олоҕун бэйэтэ үлэлээбит 13 сылга күүстээх, уһуйааннаах үлэ туһугар буолууһар.

Бу кэм устатыгар оскуолабыт республиканскай статуһу ылла, ордо бу Томторго үлэлээн турбут араас кылаастаах оскуола орто спортивнай оскуолаҕа холбонорунан тэрээтэрин төрөппүттэр биһирэбиллэрин ылымнаата. Итэ дьыалалар оло туһугар олоҕуллааларынан ээ буолбатаҕа, киниттэн хас-да-хас, кыһалҕалары кэмэ кэмэ кыайа уратылары уратыланнар. Холобур, оскуола бастакы Дьокуускайдааҕы институт филиала буолбута. Оттон сибилиһэр: туруорар республикаҕа биир бастакынан сэргэ сырыттар үлэлиир ураты үөрэх заведениета ааҕылыннаҕа. Оскуола учууталларын дьарыкка үөрэтэр институт филиала буолан, үлэлээбит аныгы тумуктэрдээх буолла. Сокуруунньуга бу институт тэриллибитэ 80 сылынан бэлиэтээн, улууска ыытыллыбыт түмүгүн оскуола ыытыллаахтара ыраастыы урутаабыт уруккуну курдук, атын сирдэргэ баран үөрэнэ барыахтаахтар, бу хайысха ордук табыгастаахтын билиниллэр. Итэ бэрэтэ ордуктаах толкуйдаан тосхойбут идеялар. Ырааҕы ыраах өйдөөр сатабыллар, оттон саҥа олоххо, барыта кыайбыт, оскуола уратыта аналыстыба, дьоҕур ааҕылаах үөрэ кэмнээс бүтэһик туһугар сылдьар салайааччылар. Үлэһиттэр эҕэрдэлэрэ, оттон оҕолор да бэлиэ суоллара буолла.

Туох-хааннык айдаан, бэйэтэ Михаил Дмитриевич былааннааҕаабытын олоххо киллэрэр туһугар дьукаахтар дьоҥҥо. Улахан сыралаах, маарахтааҕар чаҕылбатын сыаналаабыт.

Бары сүгүрүйэр Дмитрий Петровичтыы үбүлүөйүн үлэлээбит, олорбут, төрөөбүт Чурапчыларыгар тэрийээн ыыппыт комиссия председателэ Е. С. Васильева бэркэ сөбөө, кини бэйэлэригэр маннык тыллары этэр: «Михаил Дмитриевич дьаһалынан, тэрийээ дьоҕурунан сохтум. Бу айылҕалаах хайтарыгар дьоҥҥор үбүлүөй туох да тардыытын суох кыттыылаах, чахчы да улахан тэрээһинэ эрэйэр. Депутат, биһиэхтэрэн талыллыбыт комиссиятын муниципалын бэйэлэрэ да интэриэстэрэ хайдахтаах да күөн-дьыалаҕа сиэ биир биир буолааччы». Екатерина Сидоровналыын биир кэмҥэ урдук үөрэҕи бүтэрбиттэр, оччо кэ сыллары кини бэйэтэ Правительство салайааччыта курдук официальнайдык буолбатах. Кинини уһуйааннаабыт эрэл айардааҕын. Ол да сыллар, улахан оҕолоро үлэ салайааччы кини аттыгар үчүгэйдик сыаналыыр түбэсиһэ буолбатах.

Тэрийэр салайааччыта үлэһиттэри өйдөөһүнэ, ыйыы буор киһилэр үлэлиир тахсыылаах, олоххо сөбүлэҥин хоту буолууттан улахан суолталаах. Михаил Дмитриевич үлэһит туһугар кыһаммыта — кини биир үтүө өрүтэ. Элбэх дьиэлээх коттеджтар тутуллубуттар. Үлэни ситиһиилээх салайааччы болҕомтотун таһыгар хаалбат. Кини ол курдук аат ара хаартыктар суолугар ыллыыр сылдьар үлэһит буорастыҥ сымнат.

Түстүүтэ Стас Захаров, Ваня Друзьянов, Иосиф Корнилов кэм дьоҕур Россия түһүүлэригэр ситиһиилээхтик кыттыылар, чемпион аатырбыт эрэ быһаара буолбуттар, дуоһуйуу Россия чемпиона ураннар.

Түөрт спортсмен тахсыбыт орду күн алтыһан олимпиецкай сириэтэххэ олорор усулуобуйанан, үрдүк уустуктаах дьарыгынан хааччыллар, бэйэ коллективын үтүө сырдыкымыын маннай дьылларын буолбатах. Итинникхэ киэҥ коллективнар тэрийбит, ол тумсууллах, үлэһит коллективы бэйэтэ эрэннэрэ.

Билигин кини үлэтэ эссэ дириҥээтэ, ааһ 100-чэкэ студент олорон, үлэҕэ быһыылаахтарынан аныгы эппиэттэх соргута сүүтэ. Урукку оттугар үрдүк үөрэх кыһатын тыл ууруутугар үлэлээбит практиката суох. Ол бэйэ суолу дьоҕуннаахха, үлэлиир стиль тобулуйуохха иэдэ, Михаил Дмитриевич бу да ыраахтан толоруо диэн эрэнибит уонна тоҕоостоох, быһаччы ахтан кэпсиэппит, оскуолабыт сайда, чэчирии туруруун туһугар ааар эрчимин харыстаабакка үлэлиэ, ол түмүгүттэн буолуун диэн алгыыбыт.

Д. С. уонна Г. М. ЯКОВЛЕВТАР.

ИСКУССТВО САТАБЫЛЛАРЫН БАҺЫЛЫЫЛЛАР

Антоний сэала астывтэсин кэбэ конференция кыттыылаахтарын улэлерин сыһыаттар плакаттар, иллюстрациялары уураллар. Киһилэр программа ситэриилэригэр кыайан туралар. Киһилэр программа ситэ онорбуттар, оттоннолор улэ схематын диэн ааҕыллар, блоктарынан астыыллар, уонна киһилэрин быһаарыылар матерыалларыгар. Оттон фойеҕа Кытайдаах хурдук толору арыйаллар...

...чиларын бэйэтэ турбуттар. Москва олоҕуллубут оҥоһуктар, урукку ааҕа мэрин урэнэр ороорор үүс-урээн искусство сатабылларын дьиктитин баһылаан эдэрлэри интэриэстээх кэрдэллэр.

Конференция үлэтэ улуус үөрэнэритин сыыһыгар сэрэтэ сыл бына-ытыллыбыт улэ чахчы кэлэр дьаалаһыннааҕытын, үтүө түмүктэрдээх буолуоҕун, инники эттээр кэпсэппиэн кэлбитэ.

[illegible] корр.

ТРИБУНА СПЕЦИАЛИСТА

Эпидемиологическая ситуация по туберкулезу по Чурапчинскому улусу

Туберкулез, как особо опасное инфекционное заболевание был и остается важнейшей медико-социальной проблемой улуса. Сегодня эпидемиологическая обстановка по туберкулезу в улусе остается напряженной. Намечается тенденция к росту основных эпидемиологических показателей.

В текущем 1999 году уже впервые заболело туберкулезом 13 человек, в том числе 4 детей. (За 1998 год всего заболело 10 человек).
Обследованы все дети и взрослые из садика. Туберкулеза у контактных не обнаружено. Двое находятся на обследовании и лечении в г. Якутске. Всем контактным назначено профилактическое лечение. Идет рост рецидива туберкулеза у лиц, ранее переболевших туберкулезом и снятых с тубучета.

Увеличение числа туберкулезных больных идет также за счет лиц, освободившихся из мест заключения. В этом году прибыло уже 7 человек из заключения страдающих туберкулезом легких.

Показатель болезненности по Чурапчинскому улусу в 1,2 раза выше среднереспубликанского (Чурапчинский улус 98,5, по РС—78,7). Имеется тенденция к росту числа туббольных, которые имеют заразный открытый процесс. На конец 1998 года таких больных было 10 человек. В этом году обнаружено и взято на тубучет уже 12 человек с открытой формой туберкулеза легких.

Многие больные злоупотребляют алкоголем, уклоняются от лечения, убегают из больницы, не являются на обследование и лечение в диспансер. Эти люди особо опасные в распространении туберкулеза в улусе. Их срочно надо с помощью администрации наслегов, участковых милиционеров направить на лечение в туббольницу.

Туберкулез на современном этапе излечим. Есть всевозможные средства у противотуберкулезной службы улуса для лечения больных. Главное нужно желание лечиться самого больного, выполнять все назначения врача.

В Республике Саха принят Закон от 17 февраля 1998 года «О защите населения РС от туберкулезной инфекции и оказание противотуберкулезной помощи». Вопросы предупреждения распространения заболевания туберкулезом должны быть политикой государства в сфере охраны здоровья.

Иван ГУЛЫЙ,
главный врач туббольницы.

УЛУУСКА БАЛЫЫҺА АЛЫЛЛЫБЫТА
100 СЫЛЫГАР

УЛАХАН ОЛОХТОН БИИР ТҮГЭН

Саха омуктын үрдүк үгүс сайаатынан салайтарын врач үөрэхтэммит П. Н. Соломыкинов туһунан сурукка тиэрдэ ахтыматыгар бичиктэнниэр. Проконий Нестеровы кылдьас эрээри чаҕылхай олоҕун, төрөөбүт норуотугар анчот, общественнай деятель быһыытынан өйүүбүт үтүктүү-өнөтүк бэлэхтэ келүүнэ дьон ааҕааччаҕа-биллэхтэрэ диэн үөрэ санньыбын уонна иссэ биир, урукку аттыгар сурулла илик түгэни кэпсиэхпин баҕарабын.

1915 сыл. Саха нэчэстэрын сэриигэ хомуур мэтээллэрин туһунан аймахтарын түрбүн. Онуока Проконий Нестеровыч Аҕрал Хангайас төрөөхтээҕэ. Василий Гаврильевич Иэсэнофонтовтыын Саха уобаластын губернаторыгар саха дьоҕун сылдьаккын ылбат туһунан нөрөөтүү сурук түһэрбиттэр. Онно сахалар олоҕун ахсаан аттынан олус аҕыйаҕа (200000 киһи), онон: сэриигэ-дыргыһыыҕа, норуот истэр аҕаттаах суоҕуура, төрөөбүт сүөһүлэн туһаҕа кырата ыһыллыбыт. Туруорсааччы сэрэстээбитэлэрэ ол гынан Санкт-Петербуурга төрөөх сылдьар О. А. Новгородов буолбут. Губернатор Соломыкиновтааҕы кэпсэ бэлэх үөрэммит киһи эрэ диэллэр, бэлэх онон буолуо, кэрдэһүү толорулуубут. Ол уартуттаах сураҕы телеграммаҕа Семен Аверьянович Проконий Нестеровичка биллэрбит. Киһи эт үрдүгэр түбэн Чуранчыны тула сүүрдүбүт, «Саха сиригэр уһаппатэ»—диэн уруй-айхал бэлэ буолбут. Онтон салгыы бу туһунан Проконий Нестерович Хаммайаҕа, Ыстаевыгынан. Одьулуунуунэн бэйэтэ-нэ сылдьан биллэрбитэ диэн эпиэмэлээбэт.

Саха биир чэлгэй, төрөөбүт норуотугар ураты бэриниилээх уолуу олоҕун бу түгэнин иннэлэр аҕаа матырыйаалларга иэстэрэ буолар диэн бэлэлээбит.

Н. АРЖАКОВ.

КҮНДҮ ААҔААЧЧЫЛАРІ

Кэлэр XXI-с үйэ 2000 сылын БАСТЫҤЫ АЙГЫРЫГАР бочтанан сурутууну сибээс барыһ отделениеҕар иэстэһиэҥ ньыматтар. Киһи бэлэҕинэ сурутууну тэнэ эбиэ сөбүлэһэн, митэһэн ааҕар республикабыт хаһыаттарыгар уонна сибээһэй, сэриэ сонуннардаах олохтоох «САҢА ОЛОХ» ХАҺЫАҤКА сурутаргэ тиэтэйиҥ!

Барыа хаһыаттарга сурутуу сыһыата уһаҕаныгыс нэрэбэтэ, онуу тэлэ саҥа эбил бөлүөт тиһэгэрыллара абыраныаҥнар.

Сурутууну аҥаардас сибээс отделениелэрэ эрэ ыыталлар. «Саҥа олох» РИХ ааҕыһ сурутууну ыытыахтаах буолбут.

Уһуустаабы почтовай сибээс сурутуутуа отдела.

СЫЛГЫҺЫТТАР ИСТИЛЭРИГЭР

Хара дьүһүннээх, сүүһүлэр кыра маҥалаах тыҥ сутта. Бичигэ да, бэлиэтэ да суох. Киһи үөрүтэр хохбоспутун билэр сылтыһыҥ Дарининэ 26-272 телефоннаах биллэрэргэтиттэр кэрдэһэбүт.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Сүмэллэх Чуранчы сэлиэнньэтигэр Восточнай уулуссатыгар (илин баскы) боар уһааббыта. Биллэр тел. 21-106.

ххх

Сэптэтых МТЗ-82 тракторы. 23-224 телефоннаах эбэтэр Түөйдэр Д. Г. Местэнэкиитыгын биллэрэргэтиттэр.

СУТУКТЭЭХТЭР ИСТИЛЭЭГИГЭР

Чуранчы сэл. Петровскай уул. 28 №-тэр аттаммытах оҕус бороскуу баар. Сутуктээхтэр кэлэн көрэртуутугар.

ххх

Чуранчы сэл. Рыбочай уул. 2 №-тэр оҕус бороскуу турар. Сутуктээхтэр кэлэн көрөн, дьүһүннээн ылаҕыгыгар. Биллэр тел. 21-265.

ххх

Хатылыкта Федосеев Дмитрий Дмитриевичтэ алта саастаах оҕолоох ыһах турар. Сутуктээхтэр колок кэлэртуутугар. Биллэр тел. 25-205.

Эҕэрдэлиибит!

Күндүтүк саамыр, ытыктыыр көрүөкүнэ, ааҕыллыы, таптыллыы, иҥэбитэ. Чуранчы сэлиэнньэтигэ олохтоохторугар АРТУЛОВ Дмитрий Константиновичы 55 саастыын түөлбэт ойоҕолоох күүтүүнэн ис сүрэхтэн ыллыктаах, истиҥник эҕэрдэлиибит!

Биһиги тустуутугар ахсаабат кыһамныыр, эйэҕэс сыһыаннаах, уҥаарыабат таптыллыы, иҥэн сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран махтанабыт. Эйигэлэ сир үрдүгэр бэйэ бары үтүөнү, көрөнү, тапҕаһыҥ-чэбдик доруобуйаны, олоҕуруут махтаныыларынан, сиэнэрэҥ таптыыларынан кэрэчэлээнин, дьоҕ-соргу аргыстаах эссэ да уһуннук олоруоҥ, бараабыт.

Көрүөҥ, олоҕоро, кэйиэтэ, сиэнэ.

ххх

Убаастабыллаах, биһиги балыыбабытыгар ер кэмҥэ эҥкилэ суох үлэлээн «Үлэ ветерана» медалынан да толгуллан Саха Республикатын Доруобуйаҕа харыстабылын министерстватын, республиканскай үлэһиттэрин профсоюбун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаламмыт, күндү коллегабыт БЕТЮНОВА Кыдыкы Иннокентьевнаны 60 сааһын туолбут түүнүгэр убаастыыллаах ис сүрэхпититтэн истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, уһун дьоллоох олоҕу баҕарабыт.

Уһуустаабы киин балыыба администрацията, профкома, комитеттара.

БЫЛЫРГЫНЫЛЭР

Саас, күһүн мас кэрдибат чаҕылхай дьон бу күннэри иэскэ хоһуоктаныгар хэлэн наскыт харчыны сотуннык 15 күнүк аҥаарыгар төлүүрүттүүгэр.

Мас кэрдээччилэргэ күүскүнү бэрэбиэркэ, мөссүөнэ саҕаламмытын ойдөтөбүт.

Быһыаны сохтор Обуут кодекһын 42, 47 ыстатыйаларынан олоҕоҕо тэрдиллыахтара.

Иэскэй администрацията.

ххх

Оҕо көрөөччүгэ наадыйабыт (2 оҕолоох), толобуйа көмүскэнэн.

Саҥа маҥхай эмэбиллэ ытыллыбыт.

21-416 тел, биллэрэргэ.

ххх

20 убаһа эппэ тута харчыгар атыыхайабыт. Тел. 21-390.

СҮТУКТЭЭННИБИТ

Маҥан дьүһүннээх, хара ороннооҕоох, сиринэй эҥээр, ыскы хараҕар аймыллаах, оҕолор муоһа тостубут, 5 саастаах ыллах сүтэ. Кимэ булбут, көрбүт Чуранчы сэл. 2-с ридлагер эбэтэр 21-896 №-дээх тел. Дьячковскай Марлл Ермиссеевнаҕа биллэрэргэтиттэр кэрдэһэбүт.

ххх

Кутас маҥаас, ыҥтас атахтаах тыҥы тыҥаҕа сүтэ. Ким ханна сыһдьарын билбат, көрбүт Чуранчы сэл. Карл Маркс уул. 18 №-тэр эбэтэр 21-236 телефонунан Попова Дарья Семеновнаҕа (Дэй Дашоҕа) маннывэ биллэрэргэтиттэр.

ххх

Күрүҥ эрээн урананьыктаах, кэтэс муоһа ыкса тостуулаах, быйыл тыгэбэ кинэр тыҥы сүөһү сүтэ. Ким ханна баарын көрбүт Бомбовозтарга Чуранчы сэл. Петр Алексеев уул. 33 уонна №-тэр эбэтэр 22-274 телефоннаҕа биллэрэргэтиттэр кэрдэһэбүт.

ххх

Бутэй хутас, ёрүүстээх, маҥан хаастаах тыҥы тиэйэ сүтэ. Ким көрбүт Чуранчы сэл. Полярнай уул. 41 №-тэр эбэтэр 22-273 тел. Монастырев Николай Егоровичка биллэрэргэтиттэр кэрдэһэбүт.

ххх

Сылаҥ орто оскуолатыттан 1980 сылааҕыттан Чепалова Елена Семеновнаҕа бэриллибит Б. сэриилээх, 585006 №-дээх аттестат суһуттуулаах, дааҥы суоҕунан анныллар.

Алаҕар нэһилиэгин олоҕоҕо

ОКОНЕШНИКОВА Ирина Гавриловна

Ыарахан ыарыытыйа өлбүтүгэр бэлэтэ-тэрэргэр Окошниковаҕа Мария Гавриловнаҕа киэҥ төрөөбүттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр дириҥ кутурдааныгыттан тэриллибит.

Дьокуускайтан Окошниковтар, Чуранчыттан Раиса Варакинова, Протодьяконова.

Николай ХАДААРЫСКАЙ.

Өйдөөбүнүгэр бэрт быллыыллар,
Сир оҥотох куолуйуута,
Ыт-хаар тыаһыыта кыайтаһаллар.
Киһиргэс муҥнаах төбөскүгү
Лоҕор-өтөх туттуохтаналлар,
Дьоҕоһой тылга эрбиллэмэхтэлэр,
Сах салаатын кэнниттэн,
Соҕотоҕун сылдьыбат ордук шэп.

ххх

Иитиллэн олоҕор ийэ эйэҕэһэтын,
Оҕолоруу эрэ буолдаҕына,
Төрөппүттэрбит хурдук тэптэхтэ, харыстаан,
Сиэрин-туомун кэскилэҕэт.
Оччоҕуна үһүн үйэлэрэ-саастар,
Олохтуттуулар нус-хас олоруоҕуттар.

ххх

Сиргэ, дьиэҕэ көрүстүн,
Хайдах эрэ эпэктиирдиэн
Дорообо уоһа дорообо буолаа.
Атаһын сабардас кэбэ.
Чэ, киэҥ сиэнэбитин иһин,
Хата, мин кэнниэн ахсарбалыы.

Гайпо кырдьаҕас үлэһиэ, доҕу кэһэрүллүү ыытыллаҕа, Чуранчы сэлиэнньэтэгэ олохтоохо
БАРАШКОВ Константин Филиппович
өлбүтүгэр Бахсы нэһилиэгэ бэйэлэригэр Барашков Дмитрий Филипповичка дириҥ кутурдааныгыттан тэриллибит.

Бахсы нэһилиэгэ дьаһалтата.

Дорообо харыстабылын ветерана, Чыаппара бэйэлэригэр олохтоохо
ХОН Екатерина Семеновна
өлбүтүгэр дириҥ кутурдааныгыттан тэриллибит:

—Оҕолоругар, чугас дьоҥутар уһуустаабы нэһилиэгэ администрацията, профкома.

—Уолаттарыгар Хон Иннокентий Иннокентьевичка, кэлиҥ дьиэ кэргэттэригэр Тамара Ивановнаҕа ааҕан соҕотоҕун дорообо Мария Парфеновна. Прасковья Пермякова, Мария Михайловна уонна Хон Иван Иннокентьевичка, иккиэн дьиэ кэргэттэригэр бииргэ үөрэммит таптыыларыгар Екатерина Попова.

Таптыыр оҕолоругар, бырааттарыгар, убайдарыгар Эверстов Михаил өлбүтүгэр дириҥ бэйэлэрэгэ олохтоох бэ

ЭВЕРСТОВ Миша

аҕар сэбиэттэр мандаан олохтоох туораабытыгар, дириҥник хомойбут, курутуйан-туран, баары айманахтарбыттар, табаарыстарыгар иһитиннэрэбит

Нёрөт Екатерина Афанасьевна, аҕата Михаил Петрович, ыалыттарыгар, кутуоха, убайа, бырааттара, бэлэ.

Кутурдааныгыттан тэриллибит:

—Төрөөбүттэригэр, уол төрөөбүттэригэр Михаил Петровичка, Екатерина Афанасьевна Эверстоотарга, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Хоптобо нэһилиэгин дьаһалтата, кыраабастарын сэбиэта.

—Күндү уолларга Миша үһүн ыарыытыгар олохтон туораабытынан убайдарыгар Михаил Петровичка, сиэнэстэрыгэр Екатерина Афанасьевнаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр Дириҥүөн Филипповтар, Романовтар, Эверстоотар, Васильевтар, Никоноотар, Макароотар, Слепцовтар, Мутуйдаттан Иванноотор, Турантаастар диэн көрүттэрэ, Дьокуускайтан Поповтар, Филипповтар, Романовтар, Собакиннар, Федороотар, Шарохин В. С., Ивановтар, Хадаартан Климовтар, Чуранчыттан таайдара Сергей Матвеев, Егор. Шура Неустроевтар.

—Оҕолоро Миша үһүн ыарахан ыарыытыгар албүтүгэр Дириҥ бэлиитэбэй ветерана-үлэһиттэригэр Екатерина Афанасьевна, Михаил Петрович Эверстоотарга бэлиитэ коллектива.

—Төрөппүт оҕолоро, бырааттара, убайдара Эверстов Михаил албүтүгэр ийэтигэр, аҕатыгар, бииргэ төрөөбүттэригэр Миша ыарыытыгар 1990 с. Дириҥ орто оскуолатын бииргэ төрөөбүт доҕотторо, табаарыстара.

—Уолаара Миша албүтүгэр аҕатыгар убайдарыгар Михаил Петровичка уонна иэнэ кэргэттэригэр Екатерина Афанасьевна Эверстоотарга Чэскэртэн Шкяевтар, Эверстоотар, Васильевтар.

Редактор Г. Г. ПОПОВ

НАШ АДРЕС: 678700, г. Чурапча, ул. Кирова, 26 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-352, отделы — 21-265.

Учредитель (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальное издательско-полиграфическое концерна «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит со вторника, четвертая и субботами.

Индекс газеты: 84907

Чурапчинская улусная типография Национального издательско-полиграфического концерна «Сахаполиграфиздат».

ЗАКАЗ № 111. Подписано в печать 29.10.90. Тираж: 1760.

Автор суругар этиллэр санаа редакция коллективтэр хардыы оҥо түбэлэр буолбатах. Сурукка ыйыллар тэҥнэлэр кырдьыгынаатыларынан эмиэ автор туо бэйэтэ сүгэр.